

Protokół przesłuchania świadka

Dnia 7.X.1947r. w Warszawie Członek Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Warszawie p.o. Sędzia Halina Werenko, działając na mocy Dekretu z dnia 10.XI.1945r. o Głównych i Okręgowych Komisjach Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce /Dz.U.R.P. nr.51 poz.293/, przesłuchiwała niżej wymienionego w charakterze świadka bez przysięgi. Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie i o treści art 107 i 115 k.p.k. świadek zeznał co następuje:

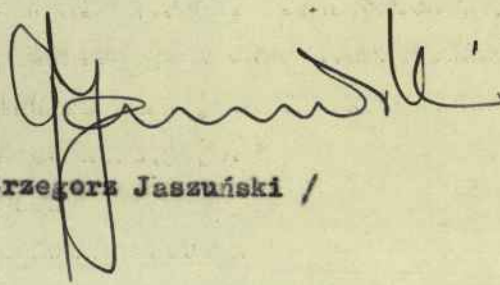
Imię i nazwisko	Grzegorz Jaszuński
Imiona rodziców	Józef i Zofia z domu Waserdam
Data urodzenia	25.X.1910r w Leningradzie
Wyznanie	bezwyznaniowy
Wykształcenie	magister praw
Zawód	adwokat
Przynależ. pań	polska, narodowość żydowska
Miejsce zamieszkania	Warszawa Al. Jerozolimskie 121

Po wybuchu wojny, około 6 września 1939r. wyruszyłem z Warszawy na Wschód i w początku października 1939r. dotarłem do Wilna, gdzie przebywałem przez cały okres wojny. W okresie od września 1941r. do września 1943r przebywałem w Wileńskim getcie. Getto zostało utworzone rozporządzeniem Gebietz Komisarza na Wilno Hingst'a w dniu 6.IX.1941r. Zastępcą Hingst'a, był Murer i jemu podlegało Wileńskie getto. W dniu wybuchu wojny 1939r. w Wilnie było około 60,000 Żydów. W okresie od czerwca do września 1941r Niemcy złapali rzekomo na roboty około 25,000 Żydów, których faktycznie wymordowali we wsi Ponary pod Wilnem. Do getta trafiło 35,000 Żydów. W ciągu dwóch lat tworzenia getta Niemcy wymordowali ponad 20,000 Żydów, przeważnie wywożąc ich do Ponar, gdzie ich rozstrzeliwano grupami i chowano w olbrzymich dołach. W dniu likwidacji getta/23.IX.1943r./ Niemcy wywieźli około 12,000 Żydów Wileńskich na roboty przymusowe do Estonii, z tej grupy jedynie mała część ocalała. W ciągu dwóch lat tworzenia getta, Niemcy wymordowali także Żydów z Wileńskiej prowincji, przypuszczalnie około 10,000 osób. Transporty z prowincji szły częściowo do Ponar, a częściowo przez Wileńskie getto. Kierownikiem akcji eksterminacji Żydów był Murer, obecnie zgodnie z informacją prasy aresztowany w Austrii. Murer często przychodził do getta, znęcał się nad Żydami, a czasem na miejscu wydawał rozkazy likwidacji. Wszystkie powyższe fakty są mi dobrze znane ze względu na to iż byłem Kierownikiem Wydziału szkolnego w getcie i stykałem się z administracją getta. Zarząd getta prowadził statystykę liczby żyjących Żydów, co umożliwiała określenie liczby likwidowanych. Podane powyżej dane liczbowe pamiętam dokładnie. Działalność Murera była w getcie powszechnie znana jakkolwiek nie byłem naocznym świadkiem mordowania Żydów. Od przyjaciół Polaków przebywających poza gettem słyszałem wielokrotnie, że Murer jest odpowiedzialny także za wymordowanie ponad 20,000 Wileńskich Polaków w okresie 1941-1944r, z tytułu funkcji zastępcy Gebietz Komisarza w Wilnie. Polaków aresztowanych z polecenia Murera także wywożono do Ponar, gdzie ich likwidowano.

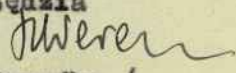
Łączna liczba ofiar wymordowanych z rozkazu Murer'a sięga 100000 osób Polaków i Żydów obywateli Polskich.

Na tym protokół zakończono i odczytano.

/ Grzegorz Jaszucki /

Członek Okręgowej Komisji

P.o. Sędzia

/ Halina Werenko /